

Inštrukcia

pre pastoračnú starostlivosť o katolícke školy v Košickej arcidiecéze

A. Pastoračná starostlivosť o katolícku školu

1. Katolícka škola je vzdelávacím a výchovným spoločenstvom a zároveň spoločenstvom veriacich, ktoré má byť oživované Evanjeliom a láskou, čím pomáha mladým ľuďom rozvíjať vlastnú osobnosť a kresťanské povolanie.
2. Na duchovný a ľudský rast školskej komunity (pedagógov, žiakov a ostatných zamestnancov), na prehĺbovanie viery a sviatosťného života je zameraná pastoračná činnosť a prítomnosť kňaza na škole.
3. Pastoračná starostlivosť v školskom prostredí spočíva vo vykonávaní náboženských úkonov, medzi ktoré patrí predovšetkým Eucharistia, spoločná modlitba, sviatosť zmierenia, pobožnosti, a tiež duchovné obnovy, duchovné rozhovory a v rôzne evanjelizačné programy.
4. Odporúča sa, aby každá katolícka škola, ktorá sa nenachádza v blízkosti kostola, mala zriadenú školskú kaplnku s možnosťou uchovávať Najsvätejšiu Sviatosť Oltárnu.
5. Pod vedením riaditeľa je celá školská komunita zodpovedná za odborné vzdelanie, duchovný rast, morálnu úroveň a kultúrny rozvoj.
6. Riaditeľovi diecézny biskup zveril celkovú zodpovednosť za školu (žiakov a personál), za dodržiavanie zákonných noriem a usmernení a za celkový život na škole.
7. Spoločenstvo katolíckej školy má byť zverené do pastoračnej starostlivosti kňaza, ktorého touto cirkevnou službou poverí diecézny biskup.
8. Kňaz, ktorému bola zverená pastoračná starostlivosť o školu, vykonáva svoju úlohu podľa normy univerzálneho a partikulárneho práva, spôsobom spolupráce s ďalšími klerikmi, rehoľníkmi a laikmi tak, aby bola chránená a rozvíjaná katolícka identita školy.
9. Vzhľadom k tomu, že pastoračné pôsobenie je vykonávané vo vzdelávacom prostredí, predpokladá sa, že kňaz, poverený touto službou, k jej plneniu prispeje svojimi odbornými znalosťami a talentmi, že dokáže vytvoriť atmosféru spolupráce v prospech komunity katolíckej školy.

B. Škola a farnosť

1. Farnosť má nezastupiteľné miesto v živote cirkvi. Ona je spoločenstvom spoločenstiev, ktoré žijú na jej území. Je poslaná hlásať Evanjelium všetkým. Preto je prítomnosť katolíckej školy obohatením farnosti a jedným z dôležitých prostriedkov ohlasovania.
2. Tým, že sa katolícka škola nachádza na území konkrétnej farnosti, je prirodzené, že škola má účasť na živote farnosti. Obe spoločenstvá – farské i školské – sa usilujú o živý vzájomný vzťah, ktorý je im na osoh a povzbudenie.
3. Dobrému spolunažívaniu farnosti a katolíckej školy sú na osoh vzájomné stretnutia farára a riaditeľa školy ako aj spoločne nimi uskutočňované podujatia tak, aby škola bola zapojená do duchovného vzťahovania sa farnosti a farnosť bola oporou školy.
4. Farár so svojimi kaplánmi a vedenie katolíckej školy dbajú o vzájomný rešpekt a ústretovosť pri zachovaní svojej autonómie a osobitného poslania.
5. Duchovné aktivity a bohoslužby na škole nemajú nahrádzať bohoslužby vo farnosti a majú mať na zreteli účasť na bohoslužbách vo farnosti zvlášť v prikázané a väčšie sviatky.
6. Odporúča sa, aby v prikázaný sviatok spoločenstvo školy bolo prítomné v kostole na svätej omši, ktorá sa slávi aj pre ďalších veriacich farnosti. Zvyšný program takého dňa na škole má zohľadňovať charakter prikázanej slávnosti.
7. Katolícka škola v rámci možností ochotne prejavuje službu a solidaritu aj voči svojmu okoliu a jeho obyvateľom.
8. Katolícka škola sa usiluje o vytváranie dobrých vzťahov so študentskými domovmi, kde sú ubytovaní jej žiaci.
9. Je dobré, ak do pastoračnej starostlivosti, ktorú poskytuje kňaz vo farnosti a na katolíckej škole, je zahrnutý aj študentský domov.

C. Vykonávatelia pastoračnej starostlivosti

1. Diecézny biskup môže pre katolícku školu vymenovať školského kaplána alebo pastoračnou starostlivosťou o školu môže zveriť farárovi farnosti, na ktorej území sa nachádza katolícka škola.
2. Ak pre katolícku školu nebol menovaný školský kaplán, pastoračnú zodpovednosť za spoločenstvo veriacich na škole v plnom rozsahu má miestny farár, ktorý túto úlohu môže spĺňať sám alebo aj za pomoci kaplána, ktorý bol pridelený do farnosti.
3. Farár môže po konzultácii s riaditeľom školy zveriť určitú časť svojej starostlivosti o školu farskému kaplánovi. Vtedy má jasne určiť rozsah jeho pôsobenia a kompetencie, prípadne aj písomnou formou. Konečná zodpovednosť zostáva na farárovi. Kaplán má

pravidelne informovať farára o zamýšľaných a plánovaných podujatiach na škole (kán. 548 § 3).

4. Farár má pri zverení časti svojej starostlivosti o katolícku školu kaplánovi dbať o to, aby bola zachovaná kontinuita pastoračnej činnosti na škole.

5. Kňaz pôsobiaci na škole pomáha riaditeľovi školy dbať o morálnu a etickú úroveň školského spoločenstva.

6. Má sa zúčastňovať školských porád (pracovných a pedagogických), byť informovaný o spoločných aktivitách školy a má sa aktívne zapojiť do života školy. Avšak nemá zasahovať do riadenia školy. Rešpektuje a dodržiava *Organizačné normy školy*.

7. Ak pastoračná starostlivosť o školu bola zverená školskému kaplánovi (kán. 564), vykonáva ju autonómne. V takomto prípade miestny farár nemá zasahovať do pastoračnej starostlivosti o školu.

8. Kňazovi, ktorý má pastoračnú starostlivosť o školu, môžu pomáhať aj iné osoby – klerici, laici, rehoľníci – avšak vždy podľa jeho mandátu. Sú mu podriadení v každej pastoračnej aktivite na škole, rešpektujúc ním vopred stanovený pastoračný plán aktivít.

D. Pastoračné úlohy v školskom prostredí

1. Kňaz vykonávajúci pastoračnú službu na katolíckej škole má zodpovednosť

- za liturgický život,
- za rozvíjanie nielen spoločnej ale aj individuálnej modlitby,
- za spravovanie kaplnky, ak je zriadená na škole
- za plánovanie a realizáciu duchovných aktivít.

2. Úlohy, ktoré sú zverené kňazovi na škole:

- usiluje sa o osobné svedectvo kresťanskej viery a kňazského života
- udržuje aktívny vzťah členov školskej komunity s Bohom a s Cirkvou
- má osobitnú starostlivosť o katechéty
- formuje spolupracovníkov, ktorí mu budú pomáhať v duchovnej správe
- poskytuje pedagógom a žiakom možnosť duchovného vedenia a sprevádzania
- organizuje pravidelné duchovné obnovy
- podporuje spravodlivosť a podnecuje dobročinnosť voči núdzným
- dbá o vzájomnú ústretovosť medzi školskou komunitou a inými inštitúciami
- zodpovedá sa kaplnku a božský kult vykonávaný v nej
- má vyhradený čas pre sviatosť zmierenia, duchovné rozhovory a konzultácie.

3. Pred začiatkom školského roka predkladá plán duchovných aktivít zameraný na duchovný rozvoj školskej komunity vrátane formácie žiakov, pedagógov a nepedagogických pracovníkov. V ňom zohľadní osobitosti školy, skúsenosti z predchádzajúcich rokov a odporúčania pedagógov a rodičov, prípadne ďalších osôb.

5. Plán duchovných aktivít na nastávajúci školský rok prediskutuje s riaditeľom školy za prítomnosti jeho zástupcov a katechetov. Tento plán vedenie školy schvaľuje ako súčasť plánu školy na daný školský rok.

7. Duchovné obnovy pre žiakov sú aspoň raz za polrok, vhodným časom je obdobie adventu a pôstu; pre pedagógov aspoň raz štvrťročne. Duchovných obnov sa majú zúčastniť aj tí pedagógovia, ktorí majú vlastnú formáciu.

8. Odporúča sa, aby sa nepedagogickí zamestnanci takisto zúčastňovali duchovných obnov a ďalších duchovných aktivít na škole.

9. Všetkým členom školskej komunity má byť poskytnutá možnosť zúčastniť sa na komunitnej sv. omši aspoň raz za týždeň.

10. Všetci členovia školskej komunity nech sú vhodne vedení a povzbudzovaní k účasti na duchovných cvičeniach.

E. Osobitné požiadavky pre službu školského kaplána

1. Za školského kaplána diecézny biskup menuje kňaza, ktorého podľa svojho úsudku považuje za súceho a zodpovedného pastoračne pracovať vo vzdelávacom prostredí.

2. Keďže školský kaplán má pastoračne pôsobiť na škole, jeho menovanie či odvolanie by mal diecézny biskup konzultovať s riaditeľom školy.

3. Má to byť kňaz, ktorý má určitú prax s mládežou, je ochotný zvyšovať a aktualizovať svoju osobnú kvalifikáciu a profesionálnu formáciu rôznymi formami štúdia a seminármi z oblasti starostlivosti o mládež, lebo má byť autentickým a prítiažlivým svedkom pre školskú komunitu.

4. Školský kaplán

- vyučuje predmet náboženstvo
- je členom predmetovej komisie náboženstvo, prípadne inej predmetovej komisie, do ktorej je predmet katolíckeho náboženstva začlenený
- usiluje sa o vytváranie dobrého vzťahu medzi farnosťou a školou
- udržiava s miestnym farárom náležité spojenie (kán. 571) a bratský vzťah so všetkými kňazmi vo farnosti a v dekanáte
- spolupracuje so školským úradom, katechetickým úradom, pastoračným úradom pre mládež.

5. Veľmi sa odporúča, aby školský kaplán býval vo farskej budove, bol členom spoločenstva kňazov žijúcich na fare a vykonával aspoň čiastočnú pastoračnú službu vo farnosti, podľa mandátu farára.

6. Školský kaplán zostáva v pracovnom pomere s arcidiecézou. Jeho predstaveným pokiaľ ide o vykonávanie pastoračnej činnosti na škole je diecézny biskup alebo ním poverený kňaz (moderátor, vikár), ktorý koordinuje pastoračnú činnosť na školách.

7. Za plnenie svojich každodenných povinností na škole, zvlášť pokiaľ ide o jeho prítomnosť, vyučovanie náboženstva a organizovanie aktivít na škole, je zodpovedný riaditeľovi školy.

8. Nezhody medzi vedením školy a školským kaplánom alebo farárom rieši diecézny biskup alebo ním poverený kňaz (moderátor, vikár).

Na základe zákonodarnej moci prislúchajúcej mi z úradu diecézneho biskupa týmto

schvaľujem a vydávam

Inštrukciu pre pastoračnú starostlivosť o katolícke školy v Košickej arcidiecéze.

Táto inštrukcia nadobúda účinnosť od 1. apríla 2018 a zaväzuje všetky školy, ktoré boli zriadené košickým diecéznym biskupom, a všetkých tých, ktorí boli ním poverení vykonávať pastoračnú starostlivosť na týchto školách.

Košice 21. februára 2018

Prot. č. 167/18

✠ v.r. Mons. Bernard Bober
arcibiskup - metropolita

Mons. Juraj Kamas
kancelár